

**PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
4º EDUCACIÓN PRIMARIA
2022-2023**

Marta Pan Varea
CEIP Rosalía de Castro

1. CONTEXTUALIZACIÓN
2. OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA E COMPETENCIAS CLAVE
3. COMPETENCIAS CLAVE
4. ÁREAS DE APRENDIZAXE 4.1. Ciencias Naturais 4.2. Ciencias Sociais 4.3. Lengua Castellana y Literatura 4.4. Lingua Galega e Literatura 4.5. Matemáticas 4.6. Valores Sociais e Cívicos 4.7. Plástica
5. METODOLOXÍA
6. RECURSOS
7. TEMPORALIZACIÓN
8. AVALIACIÓN
9. DISEÑO AVALIACIÓN INICIAL
10. CRITERIOS DE AVALIACIÓN
11. ALUMNADO NEAE
12. RELACIÓN COS PLANS DE CENTRO
13. ELEMENTOS TRANSVERSAIS
14. MECANISMOS DE REVISIÓN E AVALIACIÓN DA PROGRAMACION EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS

1. CONTEXTUALIZACIÓN

A presente programación está destinada ao alumnado de 4º curso de Educación Primaria do C.E.I.P Rosalía de Castro de A Coruña. Trátase dun centro educativo de liña 1, pertencentes a familias da contorna de ambiente sociocultural medio e nos que atopamos gran diversidade.

O grupo de 3º está formado inicialmente por 24 alumnos e alumnas: 8 nenas y 16 nenos. Destaca a alta porcentaxe de alumnado de familias inmigrantes: senegalesa, marroquí, cubana, brasileira e venezolana.

É un grupo moi heteroxéneo, con capacidades, dificultades de aprendizaxe e niveis de madurez moi diversos. Polo tanto, a nivel educativo debemos destacar a presenza dun grupo numeroso de alumnos e alumnas que requiren unha atención educativa individualizada, que contarán de medidas de atención á diversidade postas en marcha polo centro para responder ás necesidades de aprendizaxe do grupo, con apoio e asesoramento do Departamento de Orientación, tanto de PT coma de AL cando sexa necesario.

O alumnado emprega o castelán como lingua vehicular. Este perfil lingüístico dificulta claramente o desenvolvemento do currículo que se imparte en galego.

En canto ás ensinanzas de Relixión e Valores Sociais e Cívicos, 10 asisten a Relixión e 14 a Valores Sociais e Cívicos.

2. OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA E COMPETENCIAS CLAVE

Tendo en conta o Decreto 105/2014, de 7 de setembro, polo que se establece o currículo de Educación Primaria en Galicia, a Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as capacidades que lle permitan acadar os seguintes obxectivos relacionados coas competencias clave:

OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA	COMPETENCIAS CLAVE
a)Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia,aprender a obrar de acordo con elas,prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos,así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.	Competencia social e cívica(CSC)
b)Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo,de esforzo e de responsabilidade no estudo , asícomo actitudes de confianza en si mesmo/-a , sentidos crítico,iniciativa persoal,curiosidade,interese e creatividade na aprendizaxe,e espírito emprendedor.	Competencia aprender a aprender(CAA) Competencia de sentido de iniciativa e espírito emprendedor(CSIEE)
c)Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico,así como nos grupos sociais cos que se relacionan.	Competencia social e cívica (CSC)
d)Coñecer,comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas,a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.	Competencia social e cívica (CSC)
e)Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas linguas.	Competencia comunicación lingüística(CCL)

f)Adquirir en ,polo menos,unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.	Competencia comunicación lingüística (CCL)
g)Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran arealización de operacións elementais de cálculo,coñecementos xeométricos e estimacións,así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.	Competencia matemática e competenciasbásicas en ciencia e tecnoloxía(CMCT)
h)Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza,as ciencias sociais, e xeografía , a historia e acultura,con especial atención aos relacionados ,de vinculados con Galicia.	Competencia matemática e competenciasbásicas en ciencia e tecnoloxía(CMCT) Competencia social e cívica(CSC) Competencia en conciencia e expresións culturais(CCEC)
i)Iniciarse na utilización,para a aprendizaxe , das tecnoloxías da información e da comunicación,desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.	Competencia dixital(CD)
j)Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.	Competencia en conciencia e expresións culturais(CCEC)
k)Valorar a hixiene e a saúde,aceptar o propio corpo e o das demais persoas,respectar as diferenzas eutilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.	Competencia matemática e competenciasbásicas en ciencia e tecnoloxía(CMCT) Competencia social e cívica(CSC)
l)Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.	Competencia matemática e competenciasbásicas en ciencia e tecnoloxía(CMCT)
m)Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relaciónscoas demais persoas,así como unha actitude contraria á violencia,aos prexuízos de calquera tipo e aos	Competencia social e cívica (CSC)

estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.	
n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.	Competencia social e cívica(CSC)
o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo derelevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.	Competencia comunicación lingüística(CCL) Competencia social e cívica(CSC)

3. COMPETENCIAS CLAVE

As competencias básicas son sete:

- **Comunicación lingüística(CCL)**: refírese á habilidade para utilizar a lingua,expresar ideas e interactuar con outras persoas de maneira oral ou escrita.

Os descritores prioritarios son:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
 - Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, ...
 - Expresar oralmente, de maneira ordenada e clara, calquera tipo de información.
 - Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas , normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos..
 - Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...
 - Manxar elementos de comunicación no verbal, ou en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.
- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)**:a primeira son capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; competencia en ciencia céntrase nas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea, a competencia tecnolóxica , e como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanas.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente son:

- Interactuar coa contorna de xeito respectuoso..

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no entorno natural e as repercusións para a vida futura.
 - Desenvolver e promover hábitos de vida saudables en canto a alimentación e o exercicio físico.
 - Recoñecer a importancia da ciencias na nosa vida cotiá.
 - Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
 - Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos,...).
 - Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.

- **Competencia dixital (CD)**: implica o uso seguro e crítico das TIC para obter, analizar, producir e intercambiar información.

Neste caso os obxectivos son:

- Empregar distintos medios para a busca de información.
 - Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
 - Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.
 - Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
 - Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.
- **Aprender a aprender (CAA)**: desenvolver a capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempo, e traballar de xeito individual ou colaborativa para acadar un obxectivo.

Os descritores sobre os que se traballará son:

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.

- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
 - Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
 - Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.
 - Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
 - Avaliar a consecución dos obxectivos de aprendizaxe.
 - Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.
- **Competencias sociais e cívicas (CSC)**: capacidades para relacionarse coas persoas e participar de xeito activo, participativo e democrático na vida social e cívica.

Para iso, poremos o acento nos seguintes descritores:

- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo, e para a resolución de conflitos.
 - Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
 - Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
 - Establecer unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
 - Aprender a comportarse dende o coñecemento dos distintos valores.
 - Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)**: habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e xestionar proxectos.

Os descritores sobre os que traballaremos son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
 - Ser constante no traballo, superando as dificultades.
 - Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos.
 - Contaxiar o entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
 - Priorizar a consecución dos obxectivos grupais a intereses persoais.
 - Mostrar iniciativa persoal para iniciar e promover accións novas.
 - Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
- **Conciencia e expresións culturais (CCEC)**: capacidade para apreciar a importancia da expresión a través da música , as artes plásticas e escénicas ou literatura.

Tomamos como referencia os seguintes descritores:

- Mostrar respecto ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotiá.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Potenciarase o desenvolvemento da competencia de comunicación lingüística e da competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, atendendo o especificado no decreto de currículo.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia mesmo tempo.

4. ÁREAS DE APRENDIZAXE

4.1. CIENCIAS DA NATUREZA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realización de proxectos, pequenas investigacións e presentación de resultados. ▪ B1.2. Interese por coidar a presentación dos traballos en soporte dixital ou papel. ▪ B1.3. Uso das TIC de xeito cada vez máis autónomo para a busca de información e para a súa comunicación, empregando a nivel básico o tratamento de textos (titulación, formato, arquivo e recuperación dun texto, cambios, substitucións e impresión). ▪ B1.4. Seguimento dunha secuencia dada para atopar unha información en internet e noutros soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborar con autonomía documentación sobre o proceso e presentala en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Presenta os traballos, en soporte dixital ou papel, de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Consulta e utiliza documentos escritos, imaxes e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.5. Reflexiona sobre o traballo realizado, saca conclusións sobre como traballa e aprende e elabora estratexias para seguir aprendendo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Iniciación á actividade científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorren no seu contorno por medio da observación e obter unha información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno, empregando medios propios da observación para obter unha información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.2. Emprega axeitadamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. O traballo cooperativo. ▪ B1.7. Técnicas traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. ▪ B1.8. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo un uso axeitado dos materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Localiza os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. Descrición do seu papel e formas para o seu coidado habitual. ▪ B2.3. Recoñecemento dos cambios físicos e persoais nas diferentes etapas da vida das persoas. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.2. Recoñece a importancia dos sentidos para a relación co medio e as formas de coidalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Saúde e enfermidade. ▪ B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. ▪ B2.6. Actitude crítica ante prácticas e mensaxes que non favorecen o correcto desenvolvemento da saúde. ▪ B2.7. Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros... ▪ B2.8. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos. Valoración das súas habilidades persoais. ▪ B2.9. A relación cos demais. Toma de decisións. ▪ B2.10. A igualdade entre homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2 Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.2.1. Identifica e adopta hábitos de hixiene, de descanso e de alimentación sa e diferencia prácticas e mensaxes que son contraproducentes para a saúde. ▪ CNB2.2.2 Identifica e valora as súas habilidades persoais. ▪ CNB2.2.3. Recoñece algúns factores que producen as enfermidades máis habituais (carie, catarros, gripe, obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención. ▪ CNB2.2.4. Planifica, de forma autónoma e creativa, actividades de ocio e tempo libre, individuais e en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. ▪ B2.12. Identificación de sistemas de conservación alimentaria. ▪ B2.13. Pirámide alimentaria. ▪ B2.14. Análise de dietas equilibradas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Diseñar un menú equilibrado para a súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.1. Clasifica e diferencia alimentos en función dos nutrientes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.2. Identifica sistemas de conservación alimentaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.3. Analiza dietas e elabora un menú equilibrado na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h ▪ e ▪ l ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Diferenza entre seres vivos e inertes. ▪ B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos. ▪ B3.3. Identificación e clasificación de rochas a partir de características observables. ▪ B3.4. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables. ▪ B3.5 Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais, plantas e rochas do seu contorno próximo, recoñecendo as súas características principais, buscando información en fontes variadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica plantas do seu contorno, con criterio científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.3. Utiliza claves e guías para a clasificación científica de animais e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6 Utilización guiada de claves e de guías de animais e plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia. ▪ B3.7. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno. ▪ B3.8. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.4. Identifica hábitats de seres vivos e elabora un protocolo para respectar a biodiversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ h ▪ i ▪ j ▪ l ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. Comunicación dos resultados, empregando distintos soportes textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Planificar, observar e comparar, empregando os instrumentos e o material necesarios e rexistrar de forma cooperativa, algún proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo contrastando os rexistros propios e os dos compañeiros con información doutras fontes. Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Coñece e explica as funcións de relación, reprodución e alimentación. ▪ CNB3.2.2. Planifica, observa, compara, rexistra e comunica, empregando soportes textuais variados, os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. O sol e a auga como fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Identifica e coñece a intervención da enerxía nos cambios da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Características e propiedades do aire e actuacións necesarias para evitar a súa contaminación. ▪ B4.3 Valoración da importancia da boa calidade da auga e do aire para a nosa saúde e o mantemento da vida. ▪ B4.4. Intervención da enerxía na vida cotiá. ▪ B4.5. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético. ▪ B4.6. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental. ▪ B4.7. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais. 	<p>naturais e consecuencias do seu uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto medioambiental.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Explica algunhas características e propiedades do aire e as actuacións necesarias para evitar a súa contaminación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.3. Elabora protocolos para mellorar os problemas medioambientais da súa contorna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Realización de experiencias sinxelas sobre o comportamento dos corpos (lupas, espellos, auga e prismas) diante da luz. ▪ B4.9. Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de certos corpos diante da luz e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Investiga e explica o comportamento de certos corpos diante da luz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2. Identifica forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou se deformen a través de experiencias ou pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Realización de experiencias con mesturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Realizar experiencias con mesturas sinxelas de substancias relacionadas coa vida doméstica e do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes substancias de uso cotián con respecto á auga e presenta conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura. ▪ B4.12. Procedementos de separación. 	<p>contorno e achegar conclusións sobre os resultados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.2. Identifica e prepara algunhas mesturas de uso doméstico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.3. Separa compoñentes dalgunhas mesturas de uso cotián presentando conclusións sobre os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Identificación da enerxía que fai funcionar as máquinas de uso cotián e doméstico e algúns operadores mecánicos (eixe, roda, polea, plano inclinado, engrenaxe, freo, panca, manivela etc.). ▪ B5.2. Importancia da ciencia e da tecnoloxía para mellorar as condicións de vida e de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e o seu uso na vida cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Manipula e identifica algunhas máquinas e aparellos sinxelos e habituais na vida cotiá, analizando o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual e explica a importancia da ciencia e a tecnoloxía na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a resolución 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1. Identifica e describe oficios en función dos materiais, das ferramentas e das máquinas que empregan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h ▪ j ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexistas. ▪ B5.5 Prevención de riscos no emprego de máquinas de uso cotián. 	<p>dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e á construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES

- Distinguir as funcións de nutrición, reprodución e relación do ser humano.
- Describir e recoñecer con claridade os estados de saúde e de enfermidade.
- Saber trata as feridas, hemorraxias e queimaduras.
- Recoñecer os factores que afectan á saúde.
- Recoñecer as funcións vitais dos seres vivos.
- Distinguir os grandes reinos de seres vivos.
- Describir as características morfolóxicas das plantas.
- Enumerar as necesidades das plantas.
- Explicar como fabrican as plantas o seu alimento.
- Clasificar os animais en vertebrados e invertebrados.
- Sinalar as características xerais dos animais vertebrados e invertebrados.
- Definir que é a materia e identificar as súas propiedades.

- Sinalar a orixe natural ou artificial dos materiais.
- Sinalar como se poden reutilizar ou reciclar diversos obxectos e materiais.
- Recoñecer o fenómeno da contaminación da auga e do aire e como evitalo.
- Caracterizar a enerxía e os diferentes tipos.
- Recoñecer as características das diferentes fontes de enerxía renovables e non renovables.
- Identificar e describir as máquinas simples: panca, plano inclinado, roldana e roda.

4.2. Ciencias sociais:

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
<ul style="list-style-type: none"> • a • b • d • e • h • j 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inqueda e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación do resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CD • CMCCT • CCL
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSIEE • CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>aprendizaxes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B1.2.Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións. • B1.3.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSB1.1.3.Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL • CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> • a • b • c • d 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.4.Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. • B1.5.Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia • B1.6 A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.2.Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais. 	<p>CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB1.2.2.Adoita un comportamento responsable, construtivo e solidario respectando diferentes ideas e achegas nos debates, recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • b • e • h • i • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.7.Utilización da terminoloxía propia da área. • Elaboración dun glosario da área. • B1.8.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). • A prensa escrita e dixital como fontes de información. • B1.9.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.3.Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB1 3.1.Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CMCCT • CSC
			<ul style="list-style-type: none"> • CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifestan a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CMCCT • CSC • CAA
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB1.3.3.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CD • CMCCT • CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
<ul style="list-style-type: none"> • h • e • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1.A litosfera: placas tectónicas. Os volcáns, os terremotos e as súas consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1.Coñecer a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e analizar as súas influencias e consecuencias no medio que o rodea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.1..1 Coñece e define a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e as súas consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CAA • CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> - h - e - g - i 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.2.Formas de representación da Terra: planos, mapas, planisferios e globos terráqueos. • B2.3.Identificación dos polos, o eixe e os hemisferios. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.2.Explicar e comparar as distintas formas de representar a superficie terrestre identificando os polos, o eixe e os hemisferios e analizar cal delas reflicte mellor a realidade á que representa. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2.2.1.Explica e compara as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos identificando polos, eixe e hemisferios. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL • CAA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ h ✓ g ✓ i 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.4.Os paralelos e meridianos. As coordenadas xeográficas: latitude e lonxitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.3. Identificar e manexar os conceptos de paralelos, meridianos e coordenadas xeográficas para localizar determinados puntos da Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB2.3.1. Localiza diferentes puntos da Terra empregando os paralelos e meridianos e as coordenadas xeográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT ✓ CAA
<ul style="list-style-type: none"> • h • g • e • i 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.5.Planos, mapas e planisferios. Mapas físicos e políticos. ✓ B2.6.Escalas e signos convencionais dun mapa. ✓ B2.7.Orientación no espazo: Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.4.Diferenciar correctamente entre planos, mapas, planisferios, mapas físicos e políticos, analizar e describir as características máis relevantes de cada un e interpretar a súa escala e signos convencionais básicos de cara a orientarse nun espazo determinado e á elaboración dun itinerario empregando as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2.4.1.Identifica e clasifica distintos tipos de mapas, define que é a escala nun mapa, o seu uso e emprega e interpreta os signos convencionais básicos que poden aparecer nel. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • h • g • i • e • b 	<p>B2.8.O tempo atmosférico.</p> <p>B2.9.Medición e predición meteorolóxica. Instrumentos de medida. Elaboración e comunicación dun parte meteorolóxico empregando as TIC (programa de radio, boletín meteorolóxico etc).</p> <p>B2.10.Gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións: os climogramas.</p> <p>B2.11.Os mapas do tempo. Símbolos convencionais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • B2.5.Explicar que é o tempo atmosférico, coñecer os instrumentos de medida, o seu uso, realizar medicións e interpretacións de gráficos a través dos datos recollidos nunha estación meteorolóxica de cara a facer unha predición do tempo atmosférico para un período de tempo determinado e a comunicación deste empregando mapas do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB2.5.1.Define tempo atmosférico, identifica os distintos instrumentos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos clasificándoos segundo a función e información que proporcionan e fai medicións, interpretacións de datos e predicións do tempo atmosférico. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL • CAA
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB2.5.2.Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función e confecciona e interpreta gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT ✓ CCL ✓ CAA ✓ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2.5.3.Interpreta e elabora sinxelos mapas meteorolóxicos distinguindo os seus elementos principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ✓ a ✓ b ✓ h ✓ e 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.12.A hidrosfera. Distribución das augas no planeta. Masas e cursos de auga. ✓ B2.13.Vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.6.Explicar a hidrosfera, identificar e nomear masas e cursos de auga, diferenciando augas superficiais e augas subterráneas, cuncas e vertentes 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2.6.1.Define hidrosfera, e identifica e nomea as grandes masas e cursos de auga, explicando como se forman as augas subterráneas, como afloran e como se accede a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT ✓ CCL ✓ CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
✓ o	✓ B2.14.Os tramos dun río.	hidrográficas e analizar as partes as partes dun río do medio próximo.	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.6.2.Diferencia cuncas e vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT ✓ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> – CSB2.6.3.Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL • CAA
e h o	<ul style="list-style-type: none"> • B2.15.A litosfera: características e tipos de rochas. • B2.16.Rochas e minerais: propiedades, usos e utilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.7.Adquirir o concepto de litosfera, coñecer algúns tipos de rochas e a súa composición identificando distintos minerais e algunha das súas propiedades e usos. Facer especial fincapé nos que son propios de Galicia 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB2.7.1.Observa, identifica e explica a composición das rochas nomeando algúns dos seus tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CMCCT ✓ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB2.7.2.Identifica e explica as diferenzas entre rochas e minerais, describe os seus usos e utilidades clasificando algúns minerais segundo as súas propiedades. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL
e h i o	<ul style="list-style-type: none"> • B2.17.A diversidade xeográfica das paisaxes de Galicia: relevo e hidrografía. Utilización de sistemas de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.8.Describir as características do relevo de Galicia e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2.8.1.Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en Galicia e as súas vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB2. 8.2 Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSC ✓ CAA
<ul style="list-style-type: none"> • a • b 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.18.A intervención humana no medio. ✓ B2.19.A contaminación e o cambio 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B2.9.Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB2.9.1.Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
• h	climático. ✓ B2.20.Desenvolvemento sostible e consumo responsable. Elaboración dunha campaña de concienciación no centro educativo.	sostible a través da realización dunha campaña de concienciación no centro educativo.	✓ CSB2.9.2. Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sostible e o consumo responsable.	☐ CSC ☐ CCL
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
• a • d • h	B3.1.A Constitución de 1978. B3.2.Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	B3.1.Analizar a importancia que teñen os dereitos, deberes e liberdades recollidos na Constitución para o exercicio dunha cidadanía activa e unha convivencia pacífica.	• CSB3.1.1.Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución para o exercicio da cidadanía activa e convivencia pacífica.	• CSC • CCL
• a • d • h • o	– B3.3.Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. – B3.4.As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas sinxelos.) B3.2.Identificar as principais institucións políticas de Galicia e do Estado español que se derivan da Constitución, así como as súas funcións.	CSB3.2.1.Identifica as principais institucións de Galicia e do Estado español e describe as súas funcións.	CSC CCL
			CSB3.2.2.Identifica a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles.	CCL CSC
a d h o	<ul style="list-style-type: none"> B3.5.A organización social, política e territorial: o Estado español e as Comunidades Autónomas. B3.6.Estruturas de goberno básicas: o concello. 	✓ B3.3.Coñecer a organización territorial do Estado español e os seus órganos de goberno básicos	CSB3 3.1 Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España.	6 CCL 7 CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> a d h 	B3.7. Manifestacións culturais e lingüísticas de España.	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CSB3.4.1. Recoñece, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> d g h i o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Demografía e poboación. B3.9. Conceptos demográficos: básicos e a súa representación. Representacións gráficas dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: IGE. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B3.5. Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación. 	CSB3.5.1. Define demografía e comprende os principais conceptos demográficos.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			CSB3.5.2. Elabora gráficos sinxelos a partir de datos demográficos de obtidos en diversas fontes de información.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA
a h n	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Educación viaria. Adquisición de coñecementos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B3.6. Coñecer e respectar as normas de circulación e fomentar a seguridade viaria en todos os seus aspectos. 	CSB3 6.1. Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			CSB3 6.2. Coñece o significado dalgunhas sinais de tráfico, recoñece a importancia de respectalas e as utiliza tanto como peón ou peoa e como persoa usuaria de medios de transporte (abrocharse o cinto, non molestar a persoa condutora...)	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
1 b 2 g 3 h	<ul style="list-style-type: none"> B4.1.O tempo histórico. A Prehistoria e a Idade Antiga: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. Proxecto de traballo colaborativo sobre as formas de vida que caracterizan a Prehistoria. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. 	<p>CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria e historia, asociándoa as distintas idades aos feitos que marcan o seu inicio e final.</p>	<p>CSC CMCCT CCL</p>
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.1.2.Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandería, como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas. 	<p>CSC CCEC CCL</p>
<ul style="list-style-type: none"> b h i 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ B4.2.As fontes históricas: a importancia das fontes arqueolóxicas e materiais. A escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> 0. B4.2.Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia. 	<p>5.CSB4.2.1.Recoñece a importancia dos restos arqueolóxicos e materiais que produce unha sociedade como fontes para coñecer o noso pasado, con especial relevancia da escritura.</p>	<p>1.CSC 2.CMCCT 3.CAA</p>
<ul style="list-style-type: none"> g h i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.1.Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.2.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • b • d • h • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.4.A península ibérica na Prehistoria. • B4.5.A península ibérica na Idade Antiga. • B4.6.A Prehistoria e Idade Antiga en Galicia. Os principais xacementos arqueolóxicos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.4. Identificar e localizar no tempo os procesos e acontecementos históricos e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución e coñecer os principais xacementos arqueolóxicos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.4.1. Sitúa nunha liña do tempo os feitos fundamentais da prehistoria e historia de España e describe as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSC • CCEC • CCL
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.4.2. Explica aspectos relacionados coa forma de vida, organización social e cultura das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CSC • CCL
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.4.3. Explica a diferenza dos dous períodos nos que se divide a Prehistoria e describe as características básicas das formas de vida nestas dúas épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC • CCL
			<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.4.4. Data a Idade Antiga e describe as características básicas da vida naquel tempo, en especial as referidas á romanización. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSC • CCEC
<ul style="list-style-type: none"> • d • h • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.7. Noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.5. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • d • h • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.8. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Planificación conxunta e visita a un museo próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSB4.6.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC
<ul style="list-style-type: none"> • e • h 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. • B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. • B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL • CSC • CCEC

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES

- Definir a atmosfera e recoñecer as súas características principais.
- Recoñecer as propiedades da atmosfera que permiten a vida no noso planeta.
- Localizar e describir as principais capas da atmosfera.
- Comprender a importancia da auga para a vida no planeta.

- Describir que é un río e os tramos do seu curso.
- Identificar, localizar e describir os ríos máis destacados da xeografía española.
- Describir as medidas e pautas de conduta que son necesarias adoptar para evitar a contaminación das augas.
- Comprender en que consiste o relevo terrestre.
- Familiarizarse coas principais formas de relevo.
- Recoñecer diferentes tipos de minerais e rochas.
- Coñecer os distintos elementos que se poden distinguir nunha paisaxe natural.
- Recoñecer os principais elementos que conforman unha paisaxe agraria.
- Diferenciar as paisaxes agrarias das industriais.
- Saber identificar os elementos que serven para caracterizar calquera paisaxe industrial.
- Identificar os principais elementos da paisaxe urbana.
- Recoñecer os elementos e as zonas da cidade.
- Definir o concepto de poboación.
- Identificar as actividades do sector primario, secundario e terciario.
- Explicar que é un municipio e os elementos que o constitúen.
- Comprender a necesidade de comportarse de forma cívica na localidade.
- Enumerar as comunidades autónomas de España.
- Entender que son os Dereitos Humanos e valorar a súa importancia.
- Explicar as características principais da Prehistoria, Paleolítico, Neolítico e Idade dos Metais.
- Valorar a importancia do patrimonio arqueolóxico, cultural e artístico dos íberos e celtas da época romana.

4.3. *Lingua Castelá:*

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoitar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.1. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos con certa claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.2. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, participación respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Recoñece a información verbal e non verbal dos discursos orais e intégrala nas producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.1. Integra recursos verbais e non verbais para comunicarse nas interaccións orais, dándolle valor complementario a estes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Participación en situación de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situación de comunicación: ▪ - diálogos ▪ -exposicións orais segundo modelo e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.2. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras sinxelas a partir do seu contexto de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas en textos significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais sinxelos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión literal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Reproducir textos axeitados á súa idade, os seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Produción de textos orais de diversa tipoloxía segundo o seu formato e intención comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos e adecuados ao seu nivel 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Elabora, imitando modelos, textos orais breves e sinxelos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.2. Organiza o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos (narrar, expoñer, describir e dialogar) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar con atención, recoller datos, preguntar e repreguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita, recollida de datos, pregunta e repregunta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos e preguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.1. Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.3. Resume de forma global entrevistas, noticias e debates infantís procedentes dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Lectura, en silencio e en voz alta de distintos tipos de texto adecuados ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler en voz alta e en silencio, diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.1. Le en silencio e en voz alta, sen dificultade e con certa expresividade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión global e específica de distintos tipos de texto atendendo a forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescriptivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2. 1. Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.2. Resume textos lidos, de diferente tipoloxía, adecuados a súa idade e reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Relectura. Anticipación de hipóteses de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual. Uso do dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Utilizar estratexias para a comprensión de textos sinxelos de diversa tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.1. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.2. Identifica as palabras clave dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.4. Relaciona de xeito global, a información contida nos gráficos e ilustracións coa información que aparece no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCT ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.5. Interpreta mapas conceptuais sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.6. Iníciase na utilización autónoma do dicionario en distintos soportes, no seu traballo escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Gusto pola lectura. ▪ B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. ▪ B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.4.1. Dedicar un tempo semanal para a lectura voluntaria de diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. ▪ B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Utilizar fontes e soportes existentes na biblioteca para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.1. Consulta biblioteca, de xeito guiado, de diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora e xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Mostra interese por manter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Identifica a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación do seu significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.7.1. Diferenza entre información e publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.7.2. Formula hipótese sobre a finalidade de textos de tipoloxía evidente a partir da súa estrutura e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.10.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades. ▪ B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación. ▪ B3.3. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, orde e presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelo do ámbito escolar e social: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas.... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.2. Escribe textos, organizando as ideas utilizando elementos de cohesión básicos e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.3. Elabora e presenta, de forma guiada, un informe sinxelo, utilizando soporte papel e informático sobre tarefas ou proxectos realizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.4. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros. B3.6. Realización de ditados. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Pon interese e esforzase por escribir correctamente 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.2. Reproduce textos ditados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.8. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.9. Revisión e mellora do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.2. Utiliza, para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e a secuencia coherente do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Elabora gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de forma guiada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos breves do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis, ilustrándoos para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Exprésase por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CL CSC
<ul style="list-style-type: none"> e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e da Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e da Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.13. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Escribir os textos establecidos no Plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. A palabra. A sílaba. Diptongos e hiatos. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos). Características e uso de cada clase de palabra.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3 Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes. 	<p>así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo dos verbos ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos). Características e uso de cada clase de palabra ▪ B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. ▪ B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. ▪ B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos ou frases feitas na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.2. Recoñece prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.5. Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.1. Iníciase no coñecemento da estrutura do dicionario e no seu uso para buscar o significado de diferentes tipos palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas básicas nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. ▪ B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación. ▪ B4.10. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.4.1. Utiliza as diferentes clases de palabras para elaborar o discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.4. Usa os signos de puntuación ao producir textos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.5. Aplica as normas de uso da til nos seus textos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Utilizar programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade como apoio e reforzo da aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
<ul style="list-style-type: none"> b d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.12. Valoración da diversidade da lingua na nosa comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.13. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB 5.1.1. Valora de forma global, as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. ▪ B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. ▪ B5.4. Identificación de recursos literarios ▪ B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenza das principais convencións formais dos xéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB 5.2.1. Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB 5.2.2. Interpreta, intuitivamente, a linguaxe figurada en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Identificación de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB 5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos básicos propios dos poemas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB 5.3.1. Utiliza, de xeito guiado, comparacións, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e fragmentos teatrais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB 5.4.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Reproducir textos literarios breves e sinxelos e adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB 5.5.1. Memoriza e reproduce sinxelos textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e j 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB 5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB 5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES

- Busca no dicionario correctamente.
- Recoñece que a oración expresa unha idea completa.
- Identifica os substantivos, determinantes, pronomes persoais, adxectivos cualificativos e verbos de maior uso.
- Utiliza correctamente os tempos verbais na comunicación oral e escrita.
- Realiza ben a concordancia oral e escrita.
- Identifica as clases de palabras segundo a posición da sílaba tónica.
- Coñece as regras de acentuación.
- Comunica con claridade aquilo que pensa.
- Le textos, comprende o seu contido e recoñece o tema e as ideas principais.
- Le coa velocidade adecuada á súa idade.
- Escribe textos con claridade e coherencia aplicando regras gramaticais e ortográficas básicas (maiúsculas, puntuación...) nun texto con 3 parágrafos (inicio, desenvolvemento e desenlace).
- Uso das TICS.

4.4. Lingua Galega:

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e elaboración dun resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender o sentido global de textos orais informativos dos medios de comunicación audiovisuais emitidos con claridade, de xeito directo e estilo sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto xornalístico oral informativo dos medios de comunicación audiovisual, emitido de xeito claro, directo e sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Elabora un breve resumo dun texto oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Uso guiado de documentos audiovisuais para obter e relacionar informacións relevantes para aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Utilizar de xeito guiado documentos audiovisuais valorándoos como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Accede de xeito guiado a documentos, audiovisuais e dixitais para obter a información necesaria para realizar traballos ou completar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase ou debates). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSEIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais (explicacións sinxelas, exposicións, narracións...) presentando coherentemente a secuencia de ideas, feitos, vivencias e as súas opinións e preferencias, utilizando o dicionario se é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo, así como nos debates. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> a c e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Actitude de escoita adecuada e respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a c d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas habituais (informacións, conversas reguladoras da convivencia, debates, discusións ou instrucións) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (petición e quendas de palabra, mantemento do tema, respecto ás opinións das demais persoas, papeis diversos no intercambio 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	comunicativo, ton de voz, posturas e xestos adecuados).		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA
<ul style="list-style-type: none"> a b e o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: ton de voz, entoación, xestualidade e uso de nexos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, usando nexos básicos adecuados e presentando estratexias elementais para facer comprender a mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, na secuencia de ideas ou feitos utilizando un vocabulario adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Elaboro un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Aмосa un discurso oral claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información e opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Elaborar textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe xestual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Utiliza a expresividade corporal para reforzar o sentido das súas producións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Aposar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Aposar respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Interesarse por aposar unha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Uso, dunha forma xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Usar, dunha forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.1. Usa, dunha forma xeral, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Recoñecemento das variedades lingüísticas de carácter xeográfico en textos orais, sinalando as diferenzas fonéticas e morfolóxicas e léxicas máis evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Identificar variedades lingüísticas de carácter xeográfico en textos orais, sinalando as diferenzas fonéticas, morfolóxicas e léxicas máis evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.1. Identifica diferenzas fonéticas e morfolóxicas moi evidentes en textos orais caracterizados pola súa orixe xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.2. Valora por igual as distintas variedades xeográficas da lingua galega e o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais e públicos (sanidade, educación, medios de comunicación, comercios...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.1. Identifica o uso oral da lingua galega con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación, todo tipo de comercios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos. ▪ B2.2. Comprensión de información xeral en textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas web infantís) con 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprender, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (web infantís, libros, carteis). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Comprende a información relevante en textos propios de situacións cotiás e dos medios de comunicación social nos que esta se amose de forma evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Identifica as ideas principais dun texto (narrativo, descritivo, expositivo) adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, localizando informacións destacadas en portadas, titulares, subtítulos, entradas.</p> <p>▪ B2.3. Comprensión de información relevante en textos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos descrições, instrucións e explicacións).</p>		<p>▪ LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, adecuado á súa idade.</p> <p>▪ LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérboles e ironías evidentes, en textos de dificultade adecuada á súa idade.</p> <p>▪ LGB2.1.5. Identifica a estrutura xeral dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas pronominais sinxelas).</p> <p>▪ LGB2.1.6. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.</p> <p>▪ LGB2.1.7. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.</p>	<p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSIEE</p> <p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSIEE</p> <p>▪ CCL</p> <p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSIEE</p> <p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSIEE</p>
<p>▪ b</p> <p>▪ e</p>	<p>▪ B2.4. Interpretación de esquemas, gráficos e ilustracións relacionadas co contido principal do texto que acompañan.</p>	<p>▪ B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>▪ LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSC</p> <p>▪ CSIEE</p> <p>▪ CMCT</p>

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Introducción ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilizar, de maneira xeral, estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e das bibliotecas para obter informacións relevantes para realizar as súas tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.2. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos en galego adaptados aos seus intereses. ▪ B2.9. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Descodifica sen dificultade as palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.2. Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.3. Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.4. Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Coñecemento do funcionamento da biblioteca da aula e do centro, así como as virtuais e participación en actividades literarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Coñecer o funcionamento da bibliotecas de aula, centro, así como as virtuais, colaborando no seu coidado e mellora, e participar en actividades literarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.2. Identifica o funcionamento da biblioteca de aula, de centro, así como as virtuais e colabora no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.3. Participa en actividades literarias do centro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Ter interese por ter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Aмосar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Aмосar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Aмосa certa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso escritor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia xeral e de xeito creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.3. Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.5. Escribe textos propios seguindo o proceso de planificación, redacción, revisión e elabora borradores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia básica, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións) de acordo coas características propias destes xéneros. ▪ B3.3. Composición de textos de información e de opinión moi sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, en situacións reais ou simuladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.2. Redacta textos sinxelos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos) seguindo un guiión establecido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.4. Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, informes sinxelos, descricións, explicacións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Elabora por escrito textos moi sinxelos do ámbito académico (cuestionarios, resumos, informes sinxelos, descricións, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Creación de textos sinxelos utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Uso guiado de programas informáticos de procesamento de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Usa, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais, con grao crecente de dificultade, para facilitar a comprensión (ilustracións, subliñados, gráficos, tipografía) e ilustrar o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Usa recursos sinxelos gráficos e paratextuais (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos e ilustrar o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. ▪ B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e como medio de obtención e coñecemento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; enunciado, palabra e sílaba, xénero e número, determinantes, cuantificadores, tempos verbais (pasado, presente e futuro). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e reconece nestes enunciados, palabras e sílabas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.2. Identifica o tempo verbal (presente, pasado e futuro) en formas verbais dadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Identifica nun texto substantivos, adxectivos determinantes e cuantificadores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.5. Sinala o xénero e número de palabras dadas e cámbiao. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Aplicación xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.3. Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.4. Comparación de estruturas sintácticas elementais para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.5. Inserción e coordinación de oracións como instrumento na mellora da composición escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (adición, causa, oposición, contradición...), en relación coa composición de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición, causa, oposición, contradición... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 		<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Identificar intuitivamente o suxeito e o predicado, así como o 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.1. Identifica intuitivamente, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Identificación intuitiva do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como dalgúns papeis semánticos do suxeito. 	<p>papel semántico do suxeito, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.2. Sinala intuitivamente o verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, en oracións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e i o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Uso do dicionario, en papel ou dixital, con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.1. Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD
	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Identificación de palabras compostas e derivadas, de sinónimos de antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, en relación coa comprensión e coa produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. LGB4.7.2. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> a d e h m o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.1. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a d 	<ul style="list-style-type: none"> B4.11. Comparación entre aspectos das linguas que coñece e/ou está a aprender para mellorar 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado. para 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ m ▪ o 	os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas elementais sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos), así como da literatura galega en xeral. ▪ B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. ▪ LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ i	▪ B5.4. Lectura guiada e expresiva de textos narrativos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.		▪ LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual e en diferentes soportes.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD
▪ b ▪ d ▪ e ▪ o	▪ B5.5. Lectura guiada de poemas, de relatos e de obras teatrais sinxelas recoñecendo as características dalgúns modelos.	▪ B5.3. Identificar o xénero literario ao que pertence uns textos dados.	▪ LGB5.3.1. Identifica o xénero literario ao que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro.	▪ CCL ▪ CCEC
▪ b ▪ e	▪ B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	▪ B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	▪ LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
▪ b ▪ d ▪ e	▪ B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de situacións de textos literarios adaptados á súa idade.	▪ B5.5. Participar activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	▪ LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	▪ CCL
▪ a ▪ d ▪ e ▪ o	▪ B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	▪ B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	▪ LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. ▪ B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Aposar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.1. Aposar curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES

- Busca no dicionario correctamente.
- Recoñece que a oración expresa unha idea completa.
- Identifica os substantivos, determinantes, pronomes persoais, adxectivos cualificativos e verbos de maior uso.
- Utiliza correctamente os tempos verbais na comunicación oral e escrita.
- Realiza ben a concordancia oral e escrita.
- Identifica as clases de palabras segundo a posición da sílaba tónica.
- Coñece as regras de acentuación.
- Comunica con claridade aquilo que pensa.
- Le textos, comprende o seu contido e recoñece o tema e as ideas principais.
- Le coa velocidade adecuada á súa idade.

- Escribe textos con claridade e coherencia aplicando regras gramaticais e ortográficas básicas (maiúsculas, puntuación...) nun texto con 3 parágrafos (inicio, desenvolvemento e desenlace)
- Uso das TICS.

4.5. Matemáticas:

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas axeitadas etc. Resultados obtidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Expresar verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.1.1. Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.1. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.2. Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.3. Realiza estimacións e elabora conxecturas sobre os resultados dos problemas a resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e eficacia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.4. Identifica e interpreta datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (facturas, folletos publicitarios, rebaixas...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Profundar en problemas resoltos propoñendo pequenas variacións nos datos, outras preguntas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.1. Profunda en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.2. Formula novos problemas, a partir dun resolto: variando os datos, propoñendo novas preguntas, conectando coa realidade, buscando outros contextos etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Acercamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.4.1. Practica o método científico sendo ordenado, organizado e sistemático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.5.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade e aceptación da crítica razoada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. ▪ B1.6. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionando información relevante en internet ou en outras fontes elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.6.1. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 2. NÚMEROS				

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Números naturais, decimais e fraccións. ▪ B2.2. A numeración romana. ▪ B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.6. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras. ▪ B2.7. O número decimal: décimas e centésimas. ▪ B2.8. Fraccións. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Descomposición e redondeo de números naturais e decimais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.1. Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.1. Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. ▪ B2.12. Identificación e uso dos termos propios da división. ▪ B2.13. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. ▪ B2.14. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. ▪ B2.15. Operacións con fraccións. ▪ B2.16. Operacións con números decimais. ▪ B2.17. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. 	<p>aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.3. Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.18. Estimación de resultados. ▪ B2.19. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. ▪ B2.20. Automatización de algoritmos. ▪ B2.21. Descomposición de números naturais atendendo ao valor posicional das súas cifras. ▪ B2.22. Construción de series ascendentes e descendentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división (de ata dúas cifras) con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.2. Constrúe series numéricas, ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, 100 a partir calquera número e de cadencias 5, 25 e 50 a partir de múltiplos de 5, 25 e 50. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.23. Descomposición de números decimais atendendo ao valor posicional das súas cifras. ▪ B2.24. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. ▪ B2.25. Utilización da calculadora. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.3. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.4. Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.5. Emprega a calculadora aplicando as regras dos eu funcionamento para investigar e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.26. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ▪ B2.27. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.5.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.5.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 3. MEDIDA				

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ▪ B3.2. Realización de medicións. ▪ B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. ▪ B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. ▪ B3.6. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Operar con diferentes medidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación. ▪ B3.8. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. ▪ B3.9. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. ▪ B3.10. Cálculos con medidas temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.3.1. Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. ▪ B3.12. Múltiplos e submúltiplos do euros. ▪ B3.13. Equivalencias entre moedas e billetes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.4.1. Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais coma figuradas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSC
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. ▪ B4.2. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. ▪ B4.4. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio e diámetro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.1. Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.2. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificación e denominación de polígonos atendendo o número de lados. ▪ B4.6. Corpos xeométricos: elementos, relación e clasificación. ▪ B4.7. Poliedros. Elementos básicos: vértices, caras e arestas. Tipos de poliedros. ▪ B4.8. Corpos redondos: cono, cilindro e esfera. ▪ B4.9. Regularidades e simetrías: recoñecemento de regularidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer as características e aplicarlas para clasificar: poliedros, prismas, pirámides, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.1. Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.2. Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.3. Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.4.1. Representa a escola, o barrio ou a aldea mediante un plano ou esbozo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
BLOQUE 5. ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES

- Lee, escribe ao ditado con cifras e letras, descompón atendendo ao valor posicional das súas cifras, números naturais menores de 100.000.
- Resolve operacións con números naturais menores que 100.000: suma, resta, multiplicación e división.
- Resolve problemas sinxelos da vida cotiá que involucran 2 das 4 operacións.
- Comprende o concepto de fracción.
- Lee adecuadamente prezos dados en euros.
- Coñece e utiliza as equivalencias entre as diferentes unidades de lonxitude así como abreviaturas en múltiplos e submúltiplos.
- Coñece e utiliza as equivalencias entre as diferentes unidades de peso así como abreviaturas dos seus múltiplos e submúltiplos.
- Coñece e utiliza as equivalencias entre as diferentes unidades de capacidade así como abreviaturas dos seus múltiplos e submúltiplos.
- Identifica os polígonos regulares de 3, 4, 5 e 6 lados.
- Calcula o área de figuras debuxadas sobre unha cuadrícula.
- Coñece e utiliza as unidades de tempo adecuadas a súa idade.

4.6. Valores sociais e cívicos:

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. O autoconhecimento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. ▪ B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Crear unha imaxe positiva de un mesmo tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconceito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.1. Expresa a percepción da súa propia identidade relacionando a representación que fai de un mesmo e a imaxe que expresan das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.2. Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas propias calidades e limitacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. O autoconceito. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.2. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. ▪ B1.5. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.1. Reflexiona, sintetiza e estrutura os seus pensamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.2. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva, de xeito guiado, sobre situacións da súa realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.3. Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e a resolución de conflitos, de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CCL
<ul style="list-style-type: none"> m b 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e a ás demais persoas. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.3 Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.2. Emprega estratexias para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. A iniciativa. A automotivación. A autoproposta de desafíos. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.6.2. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CCEC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.6.3. Define e formula claramente problemas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. A Responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB.1 7.1.Sopesa as consecuencias das súas accións. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto e solidariedade cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.1. Expresar con claridade e coherencia opinións, sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ b	▪ B2.2. A comunicación receptiva. A escoita activa. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	▪ B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	▪ VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	▪ CSC ▪ CCL
			▪ VSCB2.2.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			▪ VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL
▪ c ▪ m ▪ e	▪ B2.3. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación e recoñecemento de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	▪ B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	▪ VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ VSCB2.3.2. Amona interese polos seus interlocutores.	▪ CCL ▪ CSC
▪ e ▪ m	▪ B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	▪ B2.4. Empregar a aserción.	▪ VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas e opinións.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			▪ VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.1. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais. ▪ VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades grupais e reflexiona sobre a súa contribución á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. ▪ B2.8 A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.7.1. Respecta e acepta as diferenzas individuais. ▪ VSCB2.7.2. Recoñece, identifica e expresa as calidades doutras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9 As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. ▪ VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación igualitaria. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos. ▪ B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.2.1. Amosa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.2.2. Emprega axeitadamente estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.3.1. Percibe e verbaliza a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo, con axuda dunha persoa adulta. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.3. Analiza as emocións, sentimentos e posibles pensamentos das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia, valorando as condutas que os protexen. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Argumenta a necesidade de protexer os dereitos básicos da infancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.2. Xustifica a importancia de que todos os nenos e nenas reciban axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.3. Razona as consecuencias da explotación infantil e a trata de nenos e nenas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a d 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Os valores cívicos e o exercicio dos dereitos e deberes nas situacións 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Comprender a correlación entre dereitos e deberes, valorando 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.1. Expón verbalmente a correlación entre dereitos e deberes. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>de convivencia no contorno inmediato entre iguais.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.8. Dereitos dos nenos e das nenas. Relacións entre dereitos e deberes. Recoñecemento do seu carácter universal para todos os homes e as mulleres, sen discriminación. B3.9. Realización e interpretación de gráficos sinxelos. 	<p>situacións reais en relación aos dereitos da infancia e respectando a igualdade de dereitos de nenos e nenas no contexto social.</p>	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.2. Razona a valoración de situacións reais expostas en internet, en relación aos dereitos da infancia. VSCB3.6.3. Expón mediante traballos de libre creación as conclusións da súa análise crítica das diferenzas na asignación de tarefas e responsabilidades na familia e na comunidade escolar en función do sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL CSC CCEC CCL CD CMCT CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> d m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Valoración da igualdade de dereitos de homes e de mulleres na familia e no mundo laboral e social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Comprender e valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia, argumentando en base a procesos de reflexión, síntese e estruturación. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.7.1. Expón de forma argumentada a importancia de valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia. VSCB3.7.2. Realiza traballos de libre creación investigando casos de falta de corresponsabilidade no coidado da familia presentados nos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CSC CD CCL CCEC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. A repercusión social, no presente e no futuro, de accións individuais e colectivas. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas de coidado do medio e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Realiza un uso responsable dos bens da natureza, comprendendo e interpretando sucesos, analizando causas e predicindo consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.8.1. Aмосa interese pola natureza que o rodea e séntese parte integrante dela. VSCB3.8.2. Razona os motivos da conservación dos bens naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	promoción de formas de vida saudables.		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.8.3. Propón iniciativas para participar no uso adecuado de bens naturais razoando os motivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> N 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.13. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.2. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.3. Expón as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CMCT CD

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:

- Identificar as características persoais e trazos de identidade.
- Identificar, recoñecer e expresar as emocións.
- Recoñecer e regular os sentimentos.
- Adquirir iniciativa e toma de decisións con autonomía.
- Expressar opinións, sentimentos e emocións empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.
- Contribuir á mellora do clima do grupo.

- Resolver problemas en colaboración, adquirindo unha actitude aberta cara aos demais.
- Implicarse na elaboración, respecto e cumprimento das normas da comunidade educativa.
- Comprender e valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres.
- Valorar as normas de seguridade viaria.

4.7. Educación artística (Plástica):

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comunicación das apreciacións obtidas por observación. ▪ B1.2. Elaboración de carteis con diversa información aplicando os coñecementos plásticos adquiridos. ▪ B1.3. Creación de imaxes para textos dados para secuenciar unha historia (romance, cantiga, ...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.1. Analiza, de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada, imaxes fixas atendendo ao tamaño, formato, elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz, función, ...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.2. Elabora carteis con diversa información considerando os conceptos de tamaño, equilibrio, proporción e cor, e engadindo textos utilizando a tipografía máis axeitada á súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.3. Secuencia unha historia en diferentes viñetas nas que incorpora imaxes e textos seguindo o patrón do cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.1.4. Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o contido das imaxes dunha obra artística concreta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC
<ul style="list-style-type: none"> j b 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Observación de materiais empregados nas obras plásticas. B1.5. Valoración do coñecemento de diferentes códigos artísticos como medios de expresión de sentimentos e ideas. B1.6. Clasificación de texturas e tonalidades, e apreciación de formas naturais e artificiais, exploradas desde diferentes ángulos e posicións. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Recoñecer e identificar as formas naturais e artificiais, as texturas, os códigos e as técnicas básicas das obras plásticas, e expresar as súas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.1. Representa formas naturais e artificiais presentes no contexto, utilizando instrumentos, técnicas e materiais adecuados na súa obra persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.2. Clasifica texturas, formas e cores, atendendo a distintos criterios (similitude, diferenza, tacto, dureza etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.3. Identifica a influencia dos fondos de cor. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.4. Recoñece e interpreta de forma oral e escrita o contido das imaxes nunha obra artística. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.2.5. Identifica as formas de representar a figura humana nas obras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> j e i 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Interese por procurar información sobre as producións artísticas e por comentalas. B1.8. Indagación sobre as calidades de diferentes materiais e uso que se fai deles en distintas representacións. B1.9. Uso dos recursos dixitais na procura da información. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Identificar determinados/as artistas e amosar interese por coñecer as formas de expresión das súas obras máis representativas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB1.3.1. Describe profesións relacionadas coas artes plásticas e visuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.3.2. Procura información sobre artistas plásticos/as da propia cultura ou alleos, en relación coas características da súa obra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				<ul style="list-style-type: none"> CD
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.3.3. Expressa as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dun autor ou dunha autora cun criterio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSIEE CD
<ul style="list-style-type: none"> j e b 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Valoración do contido informativo que as imaxes proporcionan. B1.11. Comunicación das apreciacións obtidas dunha imaxe. B1.12. Observación de elementos para estudo de escalas e proporcións. B1.13. Indagación sobre as maneiras de representar o espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Interpretar o contido das imaxes e das representacións do espazo presentes no contexto, identificando as posicións dos elementos plásticos no espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB1.4.1. Interpreta e valora a información obtida de imaxes no contexto social, e elabora e comunica informacións básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB1.4.2. Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta técnicas espaciais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC CMCCT
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA				
<ul style="list-style-type: none"> j b 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Procura das posibilidades da cor en contrastes, variacións e combinacións, apreciando os resultados sobre diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Coñecer e utilizar materiais, técnicas e códigos diversos que se utilizan nas producións artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.1. Representa formas naturais e artificiais con diferentes formas, cores, texturas e materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.2. Consegue dar sensación de profundidade e volume ás súas creacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Uso de diferentes texturas para as representacións (area, tecidos, papel etc.). ▪ B2.3. Exploración das calidades dos materiais e o tratamento non convencional destes (pintura espaxada, por chorro etc.). ▪ B2.4. Emprego de distintos soportes nas creacións. ▪ B2.5. Curiosidade por coñecer as posibilidades plásticas dos materiais. ▪ B2.6. Construción de móbiles, estruturas e volume. ▪ B2.7. Construción de estruturas sinxelas para representacións teatrais. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.3. Utiliza as cores, as mesturas e a tonalidade con sentido estético, de forma cada vez máis autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.4. Realiza unha obra con materiais téxtiles de refugo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.5. Experimenta con materiais e texturas para creacións orixinais, integrándoos de diferentes maneiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.6. Utiliza ceras, rotuladores, tintas, plumas etc. para os debuxos usando liñas grosas, finas, sombras, manchas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.7. Representa obxectos coa técnica da esfumaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.8. Utiliza e mestura técnicas (acuarela, témperas etc.) con finalidade estética. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.9. Identifica as formas en que está representada a figura humana nas obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.10. Representa imaxes usando diferentes características da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.11. Utiliza diferentes materiais e texturas (arxila, tecidos, papel etc.) para as súas creacións plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.12. Recorta, encarta e pega con precisión, con distintos materiais e texturas, creando formas tridimensionais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC
<ul style="list-style-type: none"> j g b 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Experimentación das dimensións e das proporcións dunha mesma forma en diferentes posicións. B2.9. Experimentación das posibilidades de representación con liñas grosas, finas, continuas, descontinuas e xeométricas. B2.10. Realización de fotografías: enfoque e planos. B2.11. Aplicación en producións propias de aspectos observados en obras artísticas. B2.12. Utilización de recursos dixitais e audiovisuais para a elaboración de obras artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Realizar composicións plásticas con figuras xeométricas, manexando ferramentas básicas de precisión e utilizando escalas e proporcións. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.1. Utiliza a cuadrícula como un elemento que estrutura o espazo gráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.2. Traza formas xeométricas con precisión, coa axuda das ferramentas básicas (regra, escuadro e cartabón). 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.3. Aplica nocións métricas e de perspectiva á construción de estruturas e á transformación do espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.4. Realiza trazados con precisión utilizando ferramentas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.5. Manexa e utiliza escalas e proporcións axeitadas para representar obxectos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.6. Realiza composicións plásticas con figuras xeométricas, apreciando o valor expresivo da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.7. Debuxa persoas e obxectos a través dun eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i ▪ j ▪ b ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Compilación impresa e dixital sobre manifestacións artísticas. ▪ B2.14. Interese pola procura da información artística. ▪ B2.15. Interpretación da información. ▪ B2.16. Inicio no uso dos medios audiovisuais e dixitais para a creación de obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Utilizar e manexar as novas tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.1. Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos para obter información sobre o contexto artístico e cultural para as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.2. Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos básicos para a elaboración das propias creacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.3. Procura imaxes en soporte dixital para as organizar e as transformar nunha produción propia (novela, historieta, cartel, mural, esquematización dunha lección da clase etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.4. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer expresións artísticas e culturais dos pobos do mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.17. Establecemento de ordes e pautas para seguir. ▪ B2.18. Interese por axustar o proceso creativo ás intencións previstas, mediante bosquejos ou deseños. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilizar recursos bibliográficos, dos medios de comunicación e da internet para obter información que lle sirva para planificar e organizar os procesos creativos, así como para coñecer e intercambiar informacións con outro alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.1. Organiza e planifica o seu propio proceso creativo partindo da idea, recollendo información bibliográfica, dos medios de comunicación ou da internet, desenvolvéndoa en esbozos e elixindo os que mellor se adecúan aos seus propósitos na obra final, sen utilizar elementos estereotipados, sendo capaz de compartir cos compañeiros e compañeiras o proceso e o produto final obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.2. Elabora bosquexos e deseños para axustar o proceso de creación individual ou en grupo, e presenta os traballos con orde e limpeza. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a b j 	<ul style="list-style-type: none"> B2.19. Uso responsable de instrumentos, materiais e espazos. B2.20. Selección axeitada de materiais e espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Coidar e usar correctamente os materiais, os instrumentos e os espazos, 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.1. Desenvolve hábitos de orde e limpeza, e usa de forma responsable e axeitada os materiais, os instrumentos e os espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza, respectando as normas e as indicacións establecidas, e crea hábitos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.3. Selecciona e utiliza as materias de forma apropiada e responsable, segundo as súas posibilidades plásticas e os resultados marcados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE

CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:

- Utiliza cores e tonalidades cunha intención estética, manexando diferentes técnicas.
- Practica o recorte e pega materiais de diferentes texturas.
- Amosar interese por coñecer formas de expresión de determinados/as artistas.
- Interpreta o contido das imaxes e representacións do espazo.
- Utiliza as TIC como medio de investigación e deseño.
- Realiza composicións plásticas con figuras xeométricas.
- Coida e utiliza adecuadamente os recursos de traballo e os espazos.
- Leva a cabo proxectos en grupo respectando as ideas das demais persoas e colaborando coas tarefas que lle foran encomendadas.

5. METODOLOXÍA

De acordo cos obxectivos, é importante que a pedagogía e a didáctica se orienten a procura do crecemento do alumnado como persoa, adquirindo unha autonomía e dominio das súas capacidades que o dispoñan para dominar progresivamente as diferentes situacións de aprendizaxe, relación e personalización.

As orientacións psicopedagóxicas irán nas seguintes liñas de acción, baseado en postulados procedentes da: Teoría Sociocultural, Teoría Genética de Piaget (e desenvolvemento a través da Escola de Psicoloxía Social de Xinebra), Teoría da Interdependencia Positiva, Aprendizaxe Significativo, Psicoloxía Humanista e Teoría das Intelixencias Múltiples.

- A **participación directa** dos alumnos/as na construción do coñecemento, considerando os seus intereses, posibilidades ..., e indicando formas de organización que o favorezan. Establecer o punto de partida individual do alumnado observando os seus coñecementos previos.
- Centrada no **descubrimento e construtivismo**, de forma que o alumno vaia conseguindo a realización da súa propia "construción persoal":
 - Facilitar a construción de aprendizaxes significativos, favorecendo a relación entre o que se sabe e os novos contidos, así como na súa aplicación en nova e variadas situacións.
 - Promover o desenvolvemento de estratexias propias para a procura e planificación nos procesos de aprendizaxe.
 - Fomentar actitudes de interese e curiosidade.
 - Realización de actividades de aprendizaxe integradas que traballen varias competencias.
 - A figura do profesor/a queda definida como mediador/a entre o alumno e o coñecemento. Realiza a súa función expresando claramente as súas intencións, regulando os procesos de aprendizaxe ou facendo que os seus alumnos tomen conciencia das súas capacidades, estratexias, procesos de pensamento e de solución de problemas. A toma de conciencia considérase fundamental na traxectoria de maduración humana.
 - Permitir ós alumnos/as que vaian autorregulando as súas aprendizaxes para que o profesorado asegúrese de que poidan construír unha representación correcta do que van aprender e por que.
- Combinación do **traballo individual e cooperativo**.
- **Atención ás diferenzas** individuais:

- O profesorado tratará de orientar as experiencias do mundo externo vividas polos alumnos/as, procurando que esa observación sexa o punto de referencia para a súa aprendizaxe.
- Coidarase a atención de todo tipo de diferenzas individuais / grupais, facendo o posible para que os menos favorecidos atopen unha atención o máis axustada ás súas características propias.
- Incorporación da **gamificación** dándolle importancia ao xogo, xeralmente xogos orais de participación grupal. Destacando captar a **motivación** do alumnado.
- Uso de diferentes tipos de avaliación: coevaluación, autoavaliación...
- Fomentar a **reflexión persoal** sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que aprendeu, para que poida analizar o seu progreso respecto coñecementos.
- Propiciar **aprendizaxes significativas** aplicables á vida cotián.
- Gradación das actividades segundo o nivel de dificultade.

6. RECURSOS

A. Recursos materiais/organizativos: (cando se poida debido ás medidas COVID deste curso)

- Aula ordinaria
- Aula de informática
- Biblioteca de aula e de centro
- Gimnasio
- Dicionarios

- Matemáticas: figuras xeométricas, bloques multibase, tangram, encerado dixital, banco de recursos na rede, xogos didácticos, mapas e murais temáticos...
- Lengua/Lingua: láminas ,murais ortográficos e gramaticais...
- CC.Naturais/ CC.Sociais: láminas, experimentos...
- Recursos fotocopiables da proposta didáctica

B. Recursos humanos:

- Mestra Titora.
- Mestre especialista de Audición e linguaxe.
- Mestra especialista de Pedagogía Terapéutica.
- Mestra especialista de Inglés.
- Mestre especialista de Educación Física.
- Mestre especialista de Música.
- Orientador.
- Equipo directivo.
- Comunidade educativa.

C. Recursos impresos, audiovisuais e funcionais para o alumnado:

- Libro de texto:

Curso	Materia	Titulo, autor, editorial e ano de publicación	ISBN	Lingua da edición
4º	Matemáticas	Ed. Santillana "Mochila ligera" 2015	978-84-8305-6097	Castelán
4º	Lengua Castellana	Ed. Anaya "Aprender es crecer" 2015	978-84-678-78899	Castelán
4º	Lingua galega	Ed. Anaya "Aprender é crecer" 2015	978-84-678-80137	Galego
4º	C. Naturais	Ed. Vicens Vives "Aula activa" 2015	978-84-682-28433	Galego
4º	C. Sociais	Ed. Vicens Vives "Aula activa" 2015	978-84-682-28983	Galego
4º	Pupil's book	Quest, Jeanette Corbett and Roisin O'Farrel,MACMILLAN,2012	9780230477742	Inglés
4º	Activity book	Quest, Jeanette Corbett and Roisin O'Farrel,MACMILLAN,2012	9780230478701	Inglés
4º	Religión Católica 4	Proyecto Aprender es crecer. Año 2015	978-84-678-8395-4	Castelán

- Soporte técnico:
 - Material audiovisual: pizarra dixital, videos, imaxes, programas na aula virtual, páxina web , blogue, recursos internet/CDs...
 - Material de audio: radicocassete
 - Informático: ordenador de aula

Ademais destes materiais poderán empregarse outros libros, fichas de traballo recompiladas e/ou elaboradas polo profesorado, guías didácticas, láminas, posters e murais de aula, fichas de reforzo e ampliación, cadernos de traballo persoal do alumnado, corpos xeométricos, regletas, reloxos, xogos de moedas e billetes, biblioteca da aula ademais de material específico para a área de Inglés, Música e Educación Física.

A aula conta con ordenador conectado a unha pantalla dixital e a internet para poder empregalo de apoio e reforzo ao material diario.

7. TEMPORALIZACIÓN

MATERIA	UNIDADES DIDÁCTICAS	1ºTRIMESTRE	2ºTRIMESTRE	3ºTRIMESTRE
Matemáticas	15 UD	Avaliación inicial UD: temas 1, 2, 3, 4 e 5	UD: temas 6, 7, 8, 9 e 10	UD: temas 11, 12, 13, 14 e 15
Lengua Castellana	12 UD	Avaliación inicial UD: temas 1, 2, 3 e 4	UD: temas 5, 6, 7 e 8	UD: temas 9, 10, 11 e 12
Lingua Galega	12 UD	Avaliación inicial UD: temas 1, 2, 3 e 4	UD: temas 5, 6, 7 e 8	UD: temas 9, 10, 11 e 12
Ciencias Sociais	9 UD	Avaliación inicial UD: temas 1, 2 e 3	UD: temas 4, 5 e 6	UD: temas 7, 8 e 9
Ciencias Naturais	7 UD	Avaliación inicial UD: temas 1, 2 e 3	UD: temas 4 e 5	UD: temas 6 e 7

ÁREAS	HORAS: 4º EDUCACIÓN PRIMARIA
Lingua galega	4
Lingua castelá	4
Matemáticas	4
Ciencias sociais	2
Ciencias naturais	2
Linguas estranxeira, inglés	3
Educación artística	2
Educación física	2
Relixión/Valores sociais e cívicos	1
Libre configuración	1

Horario 4º:

HORAS	LUNS	MARTES	MÉRCORES	XOVES	VENRES
9:05 / 9:50	Educación Física	Matemáticas	Música	Matemáticas	Matemáticas
9:50 / 10:40	Matemáticas	L. Castelá	L. Castelá	Ciencias Sociais	L. Galega
10:40 / 11:30	Ciencias Naturais	Inglés	Inglés	Relixión / Valores	L. Galega
11:30 / 11:55	RECREO				
11:55 / 12:20	PLAN LECTOR				

12:20 / 13:10	L. Castelá	Ciencias Naturais	L. Galega	Educación Física	Inglés
13:10-13:55	L. Castelá	Libre Configuración	Ciencias Sociais	L. Galega	Plástica

8. AVALIACIÓN

Regulada pola Orde do 25 de xaneiro de 2022 que actualiza a normativa de avaliación e promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

A Lei orgánica 2/2006, do 3 maio, de educación, establece, no seu artigo 20, que a avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado de educación primaria será continua e global e que terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas. A súa modificación pola Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, afectou, entre outros aspectos, a estrutura curricular de educación primaria e a propia avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado. O Real decreto 126/2014, do 28 de febreiro, polo que se establece o currículo básico da educación primaria, dispón, no seu artigo 12, determinados aspectos relacionados coa avaliación, dos cales destaca que serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliábeles os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final.

A Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, dispón que na avaliación deberá terse en conta o grao de dominio das competencias. A avaliación considérase integrada no proceso de ensino e aprendizaxe e na actividade ordinaria da aula e do centro docente, converténdose nun referente tanto para valorar o progreso do alumnado como a mellora continua do proceso educativo e punto de referencia para a adopción das medidas

de atención á diversidade.

Avaliaranse todos os elementos que constitúen o proceso de ensino-aprendizaxe (programación, metodoloxía utilizada, materiais, instalacións, alumnado, docente, sistema de avaliación...), aínda que é imprescindible ter en conta os obxectivos e contidos a desenvolver, contextualizados no centro. Utilizaremos os criterios de avaliación como indicadores do cumprimento dos obxectivos e contidos por parte dos alumnos/as no proceso de aprendizaxe. A valoración do grado en que os alumnos/as van asimilando os contidos pode constituírse nunha boa referencia sobre o desenvolvemento do proceso de ensino, aínda que non debe ser o único medio de valoración.

Avaliaremos nos seguintes momentos:

- Avaliación inicial. Ao principio de curso para ter un coñecemento preciso do nivel do noso alumnado respecto dos contidos a desenvolver (coñecementos previos).
- Avaliación continua e formativa. Ao longo de todas as unidades, avaliarase durante o seu desenvolvemento, para ver se todo sae segundo o programado; en caso contrario, varialo no posible. No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceremos medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.
- Avaliación final. Ao final das UD avaliaremos todo o proceso tendo en conta os resultados da avaliación inicial, os obxectivos e a avaliación final en función dos criterios de avaliación.

Parte da información que se terá en conta para emitir unha cualificación final será cualitativa e rexistrarse por medio de escalas observación ou valoración e listas de control, atendendo a conceptos, procedementos e actitudes. Tamén se realizará unha avaliación cuantitativa (obxectiva) por medio de exames.

	Escritos	Orais	Observación directa e sistemática
Instrumentos	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da aula. • Caderno de clase do alumno/a • Probas de avaliación: escritas (tipo test, de preguntas pechadas, abertas) • Traballos específicos. • Resolución de exercicios e problemas • Actividades de expresión escrita. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participación do alumno/a e intervencións na aula. • Probas orais individuais. • Lecturas expresivas • Preparación en grupo en actividades colectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Rúbricas. • Listas de control. • Fichas de rexistro individual.

9. DESEÑO AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial e todo o proceso de avaliación (de diagnóstico , formativo e sumativo) convértense nun proceso continuo onde a avaliación é unha ferramenta e unha actividade máis do aula, integrada no resto de procesos.

Ao comezo do curso realízase unha avaliación inicial, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento das competencias clave, tendo en conta os informes individualizados do curso anterior, as necesidades atopadas, entrevistas familia/profesorado, sociogramas...

Isto, facilitará a toma de decisións relativas ao currículo e para a súa adecuación ás características e coñecementos do alumno/-a.

Deseñaranse diferentes probas para avaliar: comprensión/expresión, cálculo, números, lóxico-matemática, procesos cognitivos e perceptivos,

lateralidade, orientación e estruturación espacial, estilo de aprendizaxe, relación social, escritura, lectura, ditado, vocabulario...

Estas **probos específicas** son instrumentos:

- *Cualitativos*: observación directa e sistemática (xogos, diálogo, fichas, comportamento...), análise de producións, observación de logros, entrevistas, avaliación etapa anterior...
- *Cuantitativos*: probos orais e escritas.

No caso de incorporación tardía ao grupo, faránselle o mesmo tipo de probos, modificadas nalgún caso segundo as necesidades do alumno/a, mantendo as igualdade de condicións que os demais.

Como consecuencia do resultado da avaliación inicial adoptaranse as medidas pertinentes de apoio e recuperación para os alumnos/-as. Esta avaliación é un punto de partida, **os resultados non son una nota para cualificar ao alumno/a**, senón que, servirán como instrumento de diagnóstico para unha posterior intervención.

Así, os obxectivos son :

- Detectar as características do alumnado ao comezar .
- Saber que alumnado ten dificultades de aprendizaxe dende o principio de curso e cales son as súas carencias.
- Informar ás familias sobre a situación inicial dos seus fillos para implicalas no proceso educativo.

Tamén haberá unha avaliación inicial permanente antes de cada proposta didáctica. Desta forma coñeceremos a situación do neno/-a respecto ó seu proceso de aprendizaxe para facilitalo respectando os seus ritmos, as súas capacidades e o desenvolvemento das súas intelixencias e competencias e este proceso terá consecuencias nas decisións que tomaremos sobre o neno/-a , como na actividade que se estea propoñendo ou realizando en cada momento para adaptala ás súas capacidades.

10. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Desenvolver unha programación didáctica aberta, flexible e adaptada á realidade de cada momento, con propostas metodolóxicas activas e participativas, e baseada en competencias, require de ferramentas que permitan observar a evolución do alumnado nos seus logros educativos. Para poder sinalar que saberes e faceres teñen lugar e cales son necesarios introducir en cada momento para completar o currículo académico do noso alumnado, así como para poder cualificar o seu nivel de desenvolvemento, tendo presente que o obxecto da avaliación será:

- Valorar o nivel de progreso acadado polo alumnado en: desenvolvemento das competencias clave e grao de dominio dos coñecementos adquiridos.
- Establecer pautas e criterios para: a mellora do ensino, a concreción e desenvolvemento dos currículos e a atención á diversidade.

Polo que a evolución dos progresos do alumno deberá ter un carácter continuo, global e formativo tendo en conta a situación inicial do alumnado e atendendo á diversidade de capacidades, actitudes, ritmos e estilos de aprendizaxe. Tendo tres momentos: inicial, continua ou formativa ou sumativa e final, ademais do progreso no conxunto de áreas.

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das disciplinas serán os **criterios de avaliación** e a súa concreción nos **estándares de aprendizaxe avaliáveis**. Estableceranse as medidas máis axeitadas para que as condicións de realización das avaliacións, se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A avaliación das competencias clave está integrada na avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado, na medida en que ser

competente supón mobilizar os coñecementos, as destrezas, as actitudes e os valores para dar resposta ás situacións expostas, dotar de funcionalidade as aprendizaxes e aplicar o que se aprende desde unha formulación integradora. Na valoración do desenvolvemento das competencias do alumnado teranse en consideración os estándares de aprendizaxe das diferentes áreas que se relacionan cunha mesma competencia, os cales conforman o perfil desa competencia.

➤ **Áreas: LENGUA e LINGUA:**

AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>Grao de consecución dos criterios de avaliación establecidos na programación (terase en conta contidos e competencias básicas)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión escrita / oral 20% • Comprensión escrita / oral 20% • Aspectos gramaticais / ortográficos 20% 	60%	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais e/ou escritas, gráficas - Observación sistemática - Análise das producións do alumnado - Rúbricas - Reseñas das lecturas - Portfolio - Escalas de valoración descritivas - Exposicións orais
<p>Traballo na aula e hábitos de traballo persoal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentación tarefas : caligrafía, ortografía básica, limpeza e orde... • Traballo colaborativo: interese por colaborar, respecto, razoamento, búsqueda información... • Participación e constancia no traballo, actitude cara as tarefas, perseverancia no traballo. 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Análise das producións e procesos - Escalas de valoración descritivas - Rúbricas

<p>Realización do traballo da casa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deberes. • Traballos específicos. 	<p>10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Asemblea - Diario de aula e escalas de valoración - Análise das producións e procesos - Escalas de valoración descritivas
<p>Valoración de actitudes na aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respecto ao traballo dos demais. • Respecto ás normas de aula. • Conducta persoal. 	<p>10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Asemblea

➤ **Áreas: MATEMÁTICAS, CC.SOCIAIS, CC.NATURAIS:**

AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>Grao de consecución dos criterios de avaliación establecidos na programación (terase en conta contidos e competencias básicas)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión escrita / oral 20% • Comprensión escrita / oral 20% • Aspectos gramaticais / ortográficos 20% 	<p>60%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais e/ou escritas, gráficas - Observación sistemática - Análise das producións do alumnado - Rúbricas - Reseñas das lecturas - Portfolio - Escalas de valoración descritivas - Exposicións orais

<p>Traballo na aula e hábitos de traballo persoal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentación tarefas : caligrafía, ortografía básica, limpeza e orde... • Traballo colaborativo: interese por colaborar, respecto, razoamento, búsqueda información... • Participación e constancia no traballo, actitude cara as tarefas, perseverancia no traballo. 	<p>20%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Análise das producións e procesos - Escalas de valoración descritivas - Rúbricas
<p>Realización do traballo da casa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deberes. • Traballos específicos. 	<p>10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Asemblea - Diario de aula e escalas de valoración - Análise das producións e procesos - Escalas de valoración descritivas
<p>Valoración de actitudes na aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respecto ao traballo dos demais. • Respecto ás normas de aula. • Conducta persoal. 	<p>10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Asemblea

➤ **Áreas: EDUCACIÓN ARTÍSTICA(PLÁSTICA) :**

AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p align="center">Realización e entrega das actividades</p>	<p align="center">50%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Análise das producións e procesos - Portfolio
<p align="center">Creatividade</p>	<p align="center">20%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula.
<p align="center">Presentación</p>	<p align="center">10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Análise das producións e procesos
<p align="center">Traballo / Actitude na aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo personal: autonomía, atención, ritmo de traballo, esforzo, interese... • Cumprimento das normas de aula • Coidado do material 	<p align="center">20%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Asemblea - Diario de aula e escalas de valoración - Análise das producións e procesos - Escalas de valoración descritivas

➤ **Área: VALORES:**

AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>Realización e entrega de tarefas e exercicios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentación tarefas: caligrafía, ortografía básica, limpeza e orde... • Traballo colaborativo: interese por colaborar, respecto, razoamento, búsqueda información... 	50%	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Análise das producións e procesos - Portfolio
<p>Participación nos debates e dinámicas</p>	15%	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Escalas de valoración descritivas - Rúbricas - Diarios de aula - Rexistros anecdóticos
<p>Traballo cooperativo e colaborativo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo en grupo • Conduta persoal e grupal • Relacións interpersoais 	15%	<ul style="list-style-type: none"> - Asemblea - Actividades desenvolvidas na aula - Análise das producións e procesos - Cuestionarios - Listas de control
<p>Actitude na aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo personal: autonomía, atención, ritmo de traballo, esforzo, interese... • Cumprimento das normas de aula • Coidado do material 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa - Cadernos de aula - Actividades desenvolvidas na aula. - Asemblea - Diario de aula - Escalas de valoración descritivas - Análise das producións e procesos - Listas de control

*Se durante unha proba de avaliación hai evidencias de que un alumno copia ou permite copiar a un compañeiro/a, retiraráselle a proba dándoa por finalizada e corríxirase unicamente o que leva feito da mesma, exceptuando a pregunta na que copiou.

Nas sesións de avaliación, os mestres/as avaliaremos os procesos de ensino e a práctica docente en relación co logro dos obxectivos de cada nivel e de etapa e co desenvolvemento das competencias clave. Esta avaliación incluírá os seguintes aspectos:

- Adecuación dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e mínimos esixibles ás características do alumnado. Fixarémonos sobre todo se os criterios de avaliación están correctamente definidos e se os estándares de aprendizaxe compren a esixencia de ser medibles e graduables.
- As aprendizaxes acadadas polo alumnado, sobre todo nas áreas instrumentais: lingua galega e castelá e matemáticas.
- As medidas de atención á diversidade aplicadas.
- O aproveitamento do recursos existentes no centro.
- O instrumentos, procedementos, criterios de cualificación empregados na avaliación do alumnado.
- A coordinación entre os mestres.

RESULTADOS:

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de Insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, Suficiente (SU), Ben (BE), Notable (NT) ou Sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos achegaráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

TERMOS AVALIACIÓN (cualitativo)	CUANTITATIVO
Insuficiente (IN)	1, 2, 3, ou 4

Suficiente (SU)	5
Ben (BE)	6
Notable (NT)	7 ou 8
Sobresaliente (SB)	9 ou 10

A nota media das cualificacións numéricas obtidas en cada unha das áreas será a media aritmética das cualificacións de todas elas, redondeada ácentésima máis próxima e, en caso de equidistancia, á superior.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

A nota de educación artística é a media aritmética de música e plástica.

Calificación de alumnos/-as con faltas de asistencia:

Nos casos dos alumnos con faltas de asistencia ocasionais manteranse os criterios xerais detallados arriba. Nos casos dos alumnos absentismo, con faltas de asistencia intermitentes pero constantes, cualificaranse todas as áreas con insuficientes se esas faltas superan o 25% dos días lectivos do trimestre. No caso dos alumnos que, por diferentes causas xustificadas, auséntase do centro por longas tempadas, cualificaranse todas as áreas con insuficiente se a súa ausencia supera o 40% dos días lectivos do trimestre .

En calquera caso, se o alumno se atopa no centro no momento de fixar as cualificacións, poderá realizar unha proba para demostrar que conseguiu os obxectivos programados para o trimestre e que conseguiu as competencias correspondentes.

Promoción:

O alumnado accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

De non ser así, atendendo a nova Orde do 25 de xaneiro do 2022, ao finalizar segundo, cuarto e sexto curso e na avaliación final, o equipo docente do grupo decidirá sobre a promoción do alumnado. Tendo en conta os criterios de promoción e tomando especial consideración o criterio do profesorado titor. **A promoción no resto de cursos da etapa será automática.**

O alumnado que promocioe de curso con algunha área con cualificación negativa deberá seguir un plan específico de recuperación. Non se promociona con dúas materias suspensas de: lingua, lengua ou matemáticas: ou tres materias suspensas.

11. ALUMNADO NEAE (necesidades específicas de apoio educativo)

A avaliación do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo tomará como referente os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe fixados con carácter xeral, establecendo, para o alumnado que o requira, a adaptación das condicións de realización da avaliación, de forma que se garanta a obtención da información referente á aprendizaxe.

Cando o alumnado teña autorizada unha adaptación curricular, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe serán os establecidos na dita adaptación.

a) Deseño e organización das actividades de recuperación e avaliación:

Realizarase unha avaliación continua para ver a evolución dos contidos e competencias nas avaliacións pendentes e aquelas actividades de recuperación a preparar a fin de que se acaden os obxectivos.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo. Haberá actividades de reforzo e ampliación para o alumnado con necesidades educativas (específicas de apoio educativo).

No caso do alumnado que non flexibiliza, recibe un plan de apoio centrado en actividades de recuperación utilizando fichas de reforzo e con metodoloxía adaptada, apoio na aula, adaptando tempos de traballo.

Vaise partir do principio de individualización do ensino. Así darase:

- Pautas e orientacións ás familias.
- Contacto con orientación , tanto xefe departamento coma profesorado de apoio para desenvolver as habilidades adecuadas a través de actividades para acadar obxectivos educativos.
- Tarefas de reforzo específicas/xerais para fomentar hábitos de estudo na casa e consolidar aprendizaxes.

b) Actividades de reforzo e recuperación:

Para apoiar ao alumnado que non acada as competencias básicas ou presenta dificultades puntuais de aprendizaxe: reforzo de áreas instrumentais básicas, reforzo e recuperación de aprendizaxes non adquiridos, planes específicos para alumnado que non promocióne de curso.

A través de: actividades en ficha, actividades de xogo, con pizarra dixital, organización ,ordenador...a fin de acadar os obxectivos propostos no curso escolar. As tarefas propostas deseñaranse en colaboración con departamento de orientación, tendo en conta diferentes espazos e tempos adecuados ao alumnado. A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo. Co fin de fomentar o hábito da lectura, incorporación dun tempo diario de lectura.

Actuacións:

- Co alumnado:
 - Actividades de ampliación/reforzo nas áreas instrumentais básicas.
 - Mellorar técnicas e hábitos de estudo.
 - Habilidades sociais.
 - Mellorar mecánica e comprensión lectora.
 - Estratexias motivación do alumno/-a.
 - Estratexias mellora cálculo e resolución de problemas.
 - Acadar adecuada lectoescritura.

- Coa familia:
 - Importancia das tarefas escolares na casa.
 - Implicación no proceso de ensinanza-aprendizaxe.
 - Estimulación da lectura.

- Medidas metodolóxicas:
 - Adecuación de obxectivos: priorizar, variar temporalización...
 - Organización de contidos
 - Aprendizaxe cooperativo e individualiza
 - Fomento participación alumnado
 - Cambios na secuenciación das aprendizaxes.
 - Combinar diferentes tipos de actividades
 - Elaboración de materiais
 - Ensino titorado
 - Adaptación do ritmo de aprendizaxe,flexibilizar tempos
 - Varias tempos,instrumentos de recollida información
 - Reforzar o relativo a valores e determinadas capacidades de tipo afectivo.

c) Medidas de atención á diversidade:

A atención á diversidade témolala en conta sempre partindo do que a lei establece, *Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa*. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todo el e máis unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Prestaráselle especial atención durante a etapa á atención personalizada dos alumnos e das alumnas, á realización de diagnósticos precoces e ao establecemento de mecanismos de reforzo para lograr o éxito escolar. Os mecanismos de reforzo, poderán ser tanto organizativos como curriculares.

Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso axeitado, de conformidade co disposto nos artigos 71 a 79 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

Entre as medidas indicadas na epígrafe anterior considéranse as que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexerase polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non-discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

Sen prexuízo da permanencia durante un curso máis na etapa, prevista no artigo 20.2 da *Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio*, a escolarización do alumnado con necesidades educativas especiais na etapa de educación primaria nos centros docentes ordinarios poderá prolongarse un ano máis, sempre que iso favoreza a súa integración socioeducativa.

A escolarización do alumnado con altas capacidades intelectuais, identificado como tal segundo o procedemento e nos termos que estableza a consellería competente en materia de educación, flexibilizarase nos termos que determine a normativa

vixente. Esta flexibilización poderá incluír tanto a impartición de contidos e a adquisición de competencias propias de cursos superiores como a ampliación de contidos altas capacidades intelectuais, permitirán desenvolver ao máximo as capacidades deste alumnado e terán en consideración o seu ritmo e o estilo de aprendizaxe, así como o daquel alumnado especialmente motivado pola aprendizaxe.

Para o alumnado que se incorpore de xeito tardío ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfasamento e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

MEDIDAS DE REFORZO EDUCATIVO E DE ATENCIÓN AO ALUMNADO CON NEAE:

Segundo o *DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación*, consideráanse **medidas ordinarias** de atención á diversidade todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescrito, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

- Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Aulas de atención educativa e convivencia e medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.
- Desdobramentos de grupos.
- Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.
- Programas de enriquecemento curricular.
- Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas.
- Programas de recuperación.
- Programas específicos personalizados.
- Programas de habilidades sociais.

Por outra banda, considéranse **medidas extraordinarias** de atención á diversidade todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

Para a aplicación das medidas extraordinarias será necesaria a autorización da dirección do centro educativo, do Servizo de Inspección

Educativa, da xefatura territorial ou da dirección xeral que proceda, e, se é o caso, informe xustificativo do correspondente Servizo de Orientación.

- Adaptacións curriculares.
- Agrupamentos flexibles.
- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou en Audición e Linguaxe.
- Flexibilización da duración do período de escolarización.
- Programas de diversificación curricular.
- Programas de cualificación profesional inicial.
- Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo.
- Grupo de adquisición de linguas.
- Grupo de adaptación da competencia curricular.

12. RELACIÓN COS PLANS

a. PLAN LECTOR

A “hora de ler” durará 20 minutos e ocupará a hora lectiva posterior ao recreo.

Á hora de seleccionar lecturas farase cun sistema mixto, é dicir, que se seleccionarán lecturas obrigatorias e estas alternaranse con lecturas libres.

As lecturas obrigatorias pretenden garantir que os alumnos/as lean textos de todo tipo (conto, novela, poesía, teatro, xornal, divulgación,...) para desenvolver correctamente a súa comprensión lectora. A lectura poderá facerse de maneira individual-silenciosa ou en grupo en voz alta. Con respecto ás lecturas libres serán individuais e silenciosas.

As actividades que se leven a cabo na aula serán diversas e servirán para traballar non só aspectos lingüísticos senón de todas as áreas: procura de información, traballos en equipo...Procurar que cada alumno, a partir destas actividades encontre o seu espazo persoal de aprendizaxe.

As actividades serán lúdicas e motivadoras e respectando as idades dos nenos/as, as súas motivacións, intereses e os seus propios ritmos atendendo así á diversidade do alumnado a as necesidades educativas de apoio específico.

b. PLAN TICS

O plan de introdución das tecnoloxías da información e da comunicación implica un cambio metodolóxico e unha adaptación á realidade para o mellor aproveitamento das posibilidades que as TIC ofertan.

Contamos cun ordenador de aula e tamén cos ordenadores dispoñibles da aula TIC. Os obxectivos para este nivel son:

- Recoñecer o ordenador como un elemento cotián do noso entorno.
- Coñecer e poñer en práctica as normas básicas de funcionamento do ordenador.
- Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento de aprendizaxe.
- Utilizar programas educativos.

- Uso de Internet para procura de información. Utilización dos buscadores máis frecuentes.

c. PLAN DE CONVIVENCIA

Para o desenvolvemento dos obxectivos recollidos no Plan de Convivencia, leváranse a cabo as seguintes propostas:

- Informar e implicar ao alumnado nas normas de convivencia da aula así como das súas consecuencias e correccións. Sempre que se xa posible, se terá en conta a súa opinión.
- Posibilitar o diálogo co alumnado en relación á disciplina e convivencia, empregando o debate e respectando as opinións dos demais.
- Desenvolvemento de habilidades sociais.
- Actuación inmediata ante os problemas de conduta, seguindo as normas recollidas no plan.
- Resolución de conflitos pola vía da mediación.
- Informar ás familias no relacionado coa convivencia escolar.

d. PROXECTO LINGÜÍSTICO

En relación ao proxecto lingüístico, a nosa programación encamiñárase a:

- Utilizar o galego como a lingua vehicular habitual e preferente na vida escolar.
- Promover a lectura de autores galegos a través das súas obras como lectura recomendada na casa e no colexio.

Programar actividades relacionadas coas distintas conmemoracións tradicionais facendo uso do galego: magosto, Entroido, Nadal, letras galegas... Estas actividades programáranse no seu momento de acordo cos equipos de dinamización da lingua galega, biblioteca e actividades

extraescolares e figurarán na PXA.

- En coordinación co equipo de TICS, biblioteca e normalización actualizar e renovar todo tipo de material en galego: libros, programas informáticos, cds... e facilitar e promover o seu uso polos alumnos/as.
- Introducir a obra de artistas galegos: artes plásticas, música... como recurso nas actividades da clase.

e. **PROXECTO DE ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES**

Concíbense as actividades complementarias e extraescolares como unha parte fundamental do proceso de ensinanza aprendizaxe, no sentido de que non só permiten fundamentar e complementar as actividades de aula, senón que son un elemento moi importante na inserción e integración do alumnado nos grupos básicos de referencia a nivel escolar (grupo-clase, centro) e no seu contorno próximo.

A educación non se realiza exclusivamente dentro da aula, realizaranse actividades complementarias e/ou extraescolares, tanto de saídas como de participación doutras persoas na aula. Para iso teremos en conta as conmemoracións, moitas delas recollidas na *Orde do 20 de maio do 2022, pola que se recolle o calendario escolar en Galicia para o curso 2022/2023*.

1º Trimestre:

- **Samaín/Halloween:** cabazas centro, adornos aula, conto, xogos...
- **Magosto:** castañas, actividades estación...
- **Día Universal da Infancia:** coñecemento dos dereitos dos nenos, xogos sobre a súa importancia...
- **Día Internacional contra Violencia de Xénero:** contos , diálogo...
- **Conmemoración da Constitución e do Estatuto de Autonomía de Galicia:** que é, diálogo sobre dereitos e deberes , ...

- **Día Internacional das Persoas con Discapacidade:** comunicación/accesibilidade...
- **Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos**
- **Nadal:** festival , adornos de Nadal , ...

2º Trimestre:

- **Día Escolar da non Violencia e da Paz:** actividades interculturais , ...
- **Día de Rosalía:** lectura poema autora , actividades sobre ela..
- **Entroido:** máscaras, actividade grupal disfraz ...
- **Día Internacional da Muller**
- **Día Mundial dos Dereitos do Consumidor**
- **Semana da prensa:** actividades con xornal , escoller unha noticia e chuvia de ideas.

3ª Trimestre:

- **Día Mundial da Saúde:** hábitos de hixiene, saúde...
- **Semana do Libro:** lectura dun libro adicado a temática...
- **Día de Europa**
- **Letras Galegas:** actividades adicadas ao escritor (lectura , debuxo dun cartel , actividade web...)

- **Día Mundial do Medio Ambiente:** reciclaxe , as árbores ,a contaminación...

- **Festa Fin de curso:** diversas actividades en horario lectivo : canción , teatro...

Ademais das programadas, posiblemente xurdan novas actividades, previsiblemente ofertadas polo Concello e/ou outras organizacións.

13. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Os elementos transversais atópanse recollidos no artigo 11, capítulo I do Decreto 105/2014 , polo que se establece o currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

“Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das disciplinas de cada curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballarase en todas as disciplinas”.

Todas as áreas traballarán:

- ✓ Atención á diversidade: calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e nondiscriminación por razón de discapacidade.
- ✓ Igualdade entre homes e mulleres, e non discriminación entre persoas. Prevención e resolución pacífica de conflitos. Fomento do respecto dos dereitos humanos, pluralismo e democracia. Prevención da violencia de calquera tipo: de xénero, terrorista, xenófoba...
- ✓ Incorporación contidos curriculares sobre: desenvolvemento sostible e o medio ambiente, explotación, risco TICs, protección

emerxencias...

- ✓ Incorporación de elementos curriculares para o desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor e fomento de actividades para isobaseadas en creatividade, autonomía, iniciativa e traballo en equipo.
- ✓ Fomento da actividade física e deportiva diaria, dunha dieta equilibrada, favorecendo vida activa, saudable e autónoma.
- ✓ Fomento da educación e a seguridade vial. Coñecemento e respecto das normas, favorecendo a convivencia.

Formulación detallada:

- **Comprensión lectora:** un dos grandes obxectivos que orienta todas as áreas de Educación Primaria. Abórdase dende: a importancia da lectura para o estudo, autonomía no traballo(desenvolver habilidades de velocidade lectora, comprensión literal, comprensión inferencial e estrutural e capacidades para reelaboración da información),textos sobre os que aprenden. Destrezas básicas que aporta: recoñecemento de tempo/lugar, identificación/análise personaxes, recoñecemento acción, expresión opinións persoais, identificación tema/idea principal, análise estrutura texto, interpretación da información visual, organización información aportada, identificación detalles do texto.
- **Expresión oral/escrita:** situacións de intercambio comunicativo, forma/modo expresión, explicación de coñecementos, expresión de opinións, definición de conceptos. Escritura: coidado, presentación, letra clara, revisión ,comezar maiúscula, rematar con punto, borrador, limpeza, organización...
- **Comunicación audiovisual:** variedade de recursos que busquen comprender/recoller información do soporte audiovisual, analizar dita información e elementos de contido, elaborar información.

- **Tecnoloxías da Información e a Comunicación:** información (identificar, localizar, recuperar, organizar, analizar, avaliar finalidade), comunicación (conciencia intercultural, participar, interactuar),seguridade (protección persoal, uso seguro e sostible),resolución de problemas(identificar necesidades e recursos dixitais, resolver problemas a través dos medios dixitais, uso creativo da tecnoloxía...).
- **Emprendemento:** coñecemento (recoñecer actividades profesionais, comprensión de organización sociedade), destrezas (análise, planificación, sociedade, toma de decisións, resolución de problemas, participación,...), actitudes e valores (autoestima, autonomía, actuar de forma creadora, interés, esforzo, iniciativa...). Actividades de chuvia de ideas, traballo en grupo...
- **Educación cívica e constitucional:** capacitar para construír autoconcepción axustada, boa autoestima, empatía, respecto, tolerancia, cooperación...Hábitos:saúdo, despedida, hixiene...Manifestar interese por escoitar, comprender, informarse e poder participar posteriormente en conversas, debates e mesas redondas, respectando a quenda de palabra e valorando as ideas e as intervencións dos outros. Implicarse activamente nos diálogos e adoptar unha actitude dialogante nas situacións cotiás que o requiren.
- **Traballo cooperativo:** actividades para poñer en xogo ideas, coñecementos e actitudes para alcanzar un obxectivo de análise de situacións reais.
- **Educación en valores:** coñecer / valorar á persoa polas súas características, posibilidades, limitacións; actuar con liberdade e autonomía correspondentes á súa idade en situacións diarias; respectar liberdade/autonomía dos demais; responsabilidade; comportamentos honestidade...; colaboración; pertenza sociedade; tolerancia;...
- **Educación para a paz:** Respetar a diversidade lingüística ,coñecer e valorar as variedades dialectais da lingua galega, valoración das tradiciónse os costumes doutros países como riqueza.
- **Educación para a igualdade entre os sexos:** Conseguir unha visión do mundo libre de estereotipos sexistas e rexeitar calquera tipo dediscriminación por razón de sexo.

- **Educación para a saúde:** Actuar con autonomía nas actividades cotiás e nas relacións de grupo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan.
- **Educación ambiental:** Servirse das competencias orais e escritas adquiridas para valorar criticamente a propia contorna e interesarse por respectala e melloralala, coñecer os problemas principais que se producen no ambiente e reflexionar sobre as súas posibles solucións coa axuda da linguaxe. Respectar os seres vivos.

Todos estes temas transversais veñen implícitos nas unidades didácticas desenvolvidas na programación didáctica (tamén no libro de texto utilizado como recurso). Ao mesmo tempo trataranse algúns mediante actividades extraescolares e complementarias para sensibilizar e fomentar estes aspectos vinculados a elementos de carácter transversal.

Nas diferentes unidades de educación primaria atópanse: educación vial, comprensión lectora , expresión oral/escrita , recursos TIC (incluíndo blogue de aula), igualdade , resolución de conflitos(traballando tamén resolución de problemas) , pluralidade , medio ambiente , espírito emprendedor ,

Ao mesmo tempo a metodoloxía desenvolvida na aula educa en valores , por exemplo utilizando contos de valores (en diversos formatos: texto , dixital , debuxo ...) ou traballando normas e comportamentos na aula , consensuados. Aproveitaranse momentos e celebracións puntuais ao longo do curso para tratar estes valores.

14. MECANISMOS DE REVISIÓN E AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS

No proceso de avaliación non só se avalía o progreso dos/-as alumnos/-as senón tamén a nosa práctica docente, da que avaliaremos

seguinte os seguintes indicadores de logro:

Ítem	4	3	2	1
Xenerais				
Grao de cumprimento dos criterios e estándares de avaliación.				
Adecuación dos contidos e actividades aos criterios e estándares de avaliación.				
Adecuación dos criterios e estándares de avaliación a cada unidade.				
Adaptación dos contidos e actividades ás características do alumnado.				
Relación entre os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe.				
Desenvolvemento das competencias clave.				
Congruencia entre os elementos do currículo.				
Adecuación á metodoloxía.				
Uso de diferentes instrumentos e procedementos de avaliación.				
Motivación	4	3	2	1
Fomento da participación activa de todo o alumnado.				
Implicación do profesorado nas sesións.				
Consideración das experiencias e intereses do alumnado.				
Respectar e potenciar a iniciativa do alumnado.				
Actividades	4	3	2	1
As sesións están programadas seguindo unha orde lóxica e progresiva.				
O alumnado comprende as tarefas que debe realizar.				

Incorporáronse as medidas adecuadas para atender á diversidade.				
Satisfacción do alumnado con respecto ás lecturas do Proxecto Lector.				
Funcionalidade das actividades complementarias e extraescolares.				
Relación entre as actividades cos intereses e coñecementos previos do alumnado.				
Realización de actividades e tarefas integradas.				
Recursos e organización	4	3	2	1
Superación das variables non controlables que condicionan a práctica educativa.				
Adecuación dos diferentes agrupamentos en función da tarefa a realizar e dos recursos dispoñibles.				
Uso de diferentes materiais e recursos.				
Clima da aula	4	3	2	1
Fomento do respecto e colaboración entre o alumnado, aceptando as súas propostas e aportacións.				
Respecto das normas de convivencia.				
Colaboración	4	3	2	1
Foméntase a colaboración entre o alumnado, profesorado e as familias.				
Colaboración con outras institucións educativas externas ao centro.				
Seguimento do proceso de ensinanza - aprendizaxe	4	3	2	1
Manifestación de interese cara o alumnado e a súa aprendizaxe.				
Realización dun seguimento activo do alumnado e o seu progreso.				
Propostas de autoavaliación, tanto do alumnado como do profesorado.				
En caso da no adquisición dos contidos, propóñense diferentes vías para adquirir os obxectivos.				

Observacións

Tamén establécese a recollida permanente de ideas e suxerencias sobre calquera aspecto da mesma por parte de :

- Alumnado.
- Familias que forman parte da comunidade educativa.
- Profesorado que participa directamente na aula.
- Equipo directivo CEIP
- Profesorado CEIP
- Outras persoas que queiran aportar na elaboración desta programación e do seu desenvolvemento na aula.

Todas estas ideas e suxerencias serán tidas en conta para mellorar cando se estima necesario.

Ao final de cada trimestre, revisarase a programación e valorárase para facer as modificacións e adaptacións necesarias , mantendo sempre o proceso continuo de revisión e valoración (citado anteriormente , no principio do apartado) cando se desenvolva algunha das actividades e estratexias .

Ademais tamén pasarémolle un cuestionario doado ao alumnado para que poida avaliar a nosa práctica docente:

Ítem				
------	---	---	---	---

As <u>tarefas</u> de clase foron <u>divertidas</u> .				
As <u>actividades</u> que realizamos parecéronme <u>útiles</u> .				
Aprendín e me gustaron as <u>lecturas</u> .				
Os compañeiros/as del grupo facilitáronme as aprendizaxes.				
A profesora <u>explica moi bien</u> os contidos e as actividades.				
A profesora <u>escoita</u> con atención todas as <u>dúbdias</u> e as resolve claramente.				
Os <u>materiais</u> e as <u>tarefas</u> son <u>variadas</u> e motivadoras.				
¿ <u>Canto</u> consideras que <u>aprendiches</u> neste trimestre/actividade?				
A continuación podes escribir o que queiras destacar da profe				